

บทที่ 6

การขยายตัวทางเศรษฐกิจของยุโรปในยุคใหม่ (Modern Time)

1. ลักษณะเศรษฐกิจของยุโรปในยุคใหม่ตอนต้น

ในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อระหว่างการลั่นสุดยุคกลางกับการเริ่มต้นของยุคใหม่นั้น ได้เริ่มมีการเปลี่ยนแปลงที่ถือได้ว่าเป็นพลังสำคัญมาไปสู่การขยายตัวทางเศรษฐกิจในอีกหลายศตวรรษด้วยกันแล้ว ในช่วงเพียงจากปี 1500-1776 นี้อาจกล่าวได้ว่ายุโรปมีการเปลี่ยนแปลงมากกว่าที่เกิดขึ้นในช่วงระยะเวลาก่อนหน้าซึ่งกินเวลาไปทั้งหมด 176 ปี ลิสต์ที่มีบทต่อการเปลี่ยนแปลงและขยายตัวของเศรษฐกิจเหล่านี้ส่วนใหญ่เป็นปัจจัยทางเศรษฐกิจหรืออย่างน้อยก็เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจ แต่ก็ยังมีปัจจัยบางประการที่ไม่ใช่ปัจจัยทางเศรษฐกิจอยู่ด้วย ปัจจัยทั้งกล่าวมีที่สำคัญได้แก่

(ก) การพัฒนาแนวคิดแบบมนุษยนิยม (Humanism) เป็นความเคลื่อนไหวที่แสดงออกในรูปของศิลป งานประพันธ์ต่าง ๆ ที่มีเนื้โน้มที่จะเกี่ยวข้องกับสภาพความเป็นจริงหรือเรื่องราวในโลกมนุษย์มากขึ้นแทนที่จะเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับเทพเจ้าต่าง ๆ หรือเรื่องของศาสนา ความเคลื่อนไหวนี้นำไปสู่ความสนใจในความสุขสนาหาทางวัตถุมากกว่าทางจิตใจ และทำให้เกิดความประณานะที่จะมีความมั่งคั่งร่ำรวยเพื่อที่จะได้เป็นเจ้าของงานศิลปอันสวยงามต่าง ๆ ที่ได้สร้างสรรค์ขึ้นในยุคหนึ่ง

(ข) การขยายตัวของการแสวงหาความรู้ด้วยหลักทดลอง (หรือที่เรียกว่าหลักการทางวิทยาศาสตร์) นับเป็นเวลานานนับพันปีที่คนในยุโรปได้ยอมรับคำสั่งสอนของผู้นำทางศาสนาและนักปรัชญาเมือง (เช่นอริสโตเตลล) โดยไม่ได้แหงและถือเป็นสิ่งที่ต้องยอมรับมาตลอด

แม้ในบางเรื่องจะนำไปสู่ข้อสรุปที่ไม่น่าเป็นไปได้เพียงใดก็ตาม ในช่วงหลังนักเรียนตั้งตัวที่จะหาความรู้ด้านหลักเหตุผลด้วยการสังเกตุ, ทดลอง และพิสูจน์อย่างซับซ้อน เพื่อที่จะได้สามารถอธิบายเหตุการณ์ต่าง ๆ ตลอดจนวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์เหล่านั้น ให้ การที่คนเปลี่ยนหัวสมคิดในการทำความเข้าใจโลกแห่งความเป็นจริง เช่นนี้ ทำให้ความรู้และการค้นคว้าทางวิทยาศาสตร์เจริญก้าวหน้าขึ้น อันเป็นรากฐานของการพัฒนาทางเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมต่อไป

(ค) การปฏิรูปศาสนา (คริสต์) เป็นการเปลี่ยนแปลงที่ทำให้อำนาจครอบงำของศาสนาจักรโรมันคาธอลิกลดลง โดยเกิดนิกายใหม่คือโปรเตสแตนท์ขึ้น ซึ่งนอกจากจะมีผลกระทบทางลัทธิทางลัทธิและภูมิภาคของตนแล้ว ในทางเศรษฐกิจนั้นการปฏิรูปศาสนาได้ก่อให้เกิดความสำคัญยิ่ง เพราะนิกายโรมันคาธอลิกนั้นห้ามเรียกดอกเบี้ยเงินกู้และห้ามสะสมความมั่งคั่ง แม้ว่านิกายใหม่ของศาสนาคริสต์ที่เกิดขึ้นนี้จะไม่ได้มีบทบาททางเศรษฐกิจโดยตรง แต่ทำให้ผู้ที่นับถือนิกายนี้รู้สึกไม่เป็นนาทีจะทำธุรกิจเพื่อสะสมความมั่งคั่งเหมือนแต่ก่อน เพราะตามนิกายโปรเตสแตนท์บุคคลจะมีพฤติกรรมที่ถูกต้องด้านการกระทำการทำนั้นเป็นผลคือสังคมหรือไม่กระทบกระทั่นต่อสวัสดิการของสังคมโดยทั่วไป ทั้งนี้โดยไม่ต้องเป็นไปตามคำสั่งหรือคำชี้นำของฝ่ายศาสนาแต่อย่างใด

(ง) การเกิดรัฐประชานิยม รัฐประชานิยมได้แก้่องค์กรทางการเมืองที่รวมบุคคลที่มีเชื้อชาติหรือภาษา, วัฒนธรรม, ศิลป, วรรณคดีอย่างเดียวกัน หรือคล้ายคลึงกัน เข้ามาอยู่ภายใต้การปกครองเดียวกันโดยส่วนรวม มิใช่แยกปกครองโดยชุมชนทางประเพณีแต่ละเขต/แคว้นเหมือนแต่ก่อน การรวมผู้ที่มีเชื้อชาติเดียวกันเข้ามาเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันเช่นนี้ ทำให้คนเกิดความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชาติ และมีความจงรักภักดี

ต่อชาติขึ้น ส่วนในทางเศรษฐกิจมีการรวมเขตแคร์นต่าง ๆ เช่นเป็นรัฐประชาชาติเดียวกัน ทำให้ระบบกฎหมายธุรกิจที่ใช้ มาตรฐานการซื้อขาย และระบบเงินตราเป็นอย่างเดียว กัน การค้าระหว่างเขตภายในรัฐประชาชาติเดียวกันก็ไม่มีการขัดขวางอีกต่อไป ประชาชน ในรัฐจะมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันทางเศรษฐกิจมากขึ้นด้วย ความรู้สึกแบ่งแยกหรือแข่งขันทางเศรษฐกิจจะเป็นความรู้สึกระหว่างชาติมิใช่ระหว่างห้องถัน เมื่อแน่แท้ก่อน

(จ) การค้นพบคืนแคนใหม่และการขยายอิทธิพลออกไปยังพื้นทะเล ในช่วงปลายศตวรรษที่ 15 และในศตวรรษที่ 16 ยุโรปได้มีการสำรวจทางภูมิศาสตร์ครั้งยิ่งใหญ่ ที่สุดเท่าที่เคยเป็นมา และทำให้เกิดการขยายตัวของยุโรปไปยังพื้นทะเล ภายใต้ช่วงเวลา นี้คืนแคนเกื้อหนึ่งของโลกถูกนำเข้ามาอยู่ใต้การปกครองหรืออิทธิพลของยุโรป (ได้แก่ อัฟริกา อินเดีย ตะวันออกไกล อเมริกา) ยุโรปจะสามารถได้พัฒนาการติดต่อกับคืนแคนเหล่านี้ให้มีความสัมภาระเรื่องขั้น และทำให้คุณยุโรปสามารถเข้าไปตั้งถิ่นฐานและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอันอุดมสมบูรณ์ในคืนแคนพื้นทะเลต่าง ๆ เหล่านี้ได้อย่างกว้างขวาง การค้นพบคืนแคนใหม่นี้อาจกล่าวได้ว่านำไปสู่การเปลี่ยนแปลงอย่างใหญ่หลวงทางเศรษฐกิจ ของยุโรปจะตอกย้ำความสามารถในการแข่งขันทางการค้าและผลผลิตต่าง ๆ มาเสริมสร้างเศรษฐกิจของยุโรปให้มีค่าใช้จ่ายสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว กำไรที่สูงมากจากการค้ากับคืนแคนพื้นทะเลทำให้มีการสะสมทุนและลงทุนทั้งด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมมากขึ้น อันนำไปสู่การขยายตัวทางเศรษฐกิจ และทำให้เกิดการประกอบการขนาดใหญ่ในรูปแบบที่เกิดขึ้นอย่างแพร่หลาย รวมทั้งนำไปสู่การพัฒนาธุรกิจการเงินการธนาคารในยุโรปด้วย ดังนั้นในการพิจารณาด้านเศรษฐกิจจึงควรจะสนใจเคราะห์ดึงการสำรวจและค้นพบคืนแคนใหม่ ๆ ในยุคนี้เป็นพิเศษ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของเรื่องที่จะกล่าวถึงต่อไป

2. การสำรวจคืนแทนและการขยายอิทธิพลของยุโรป

สังคมครูเสดกอาจถือได้ว่าเป็นจุดเริ่มต้นนำໃไปสู่การสำรวจคืนแทนและขยายอาณาเขตอิทธิพลของยุโรปได้ สังคมครูเสดกเริ่มตั้งแต่ราชศัตรุราชที่ 11 และกินเวลา ยาวนานนับศศวรรษ แม้สังคมครูเสดกจะเป็นเรื่องทางศาสนาแต่ก็มีความเกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจอยู่ไม่น้อย กล่าวคือสังคมนี้ทำให้มีการติดต่อการค้ากับโลกตะวันออก ทำให้ชาวยุโรปได้มีการพบปะติดต่อกับคนกลุ่มนี้ ให้พบริสุทธิ์หรูหราฝูมเพียจากตะวันออก และให้รู้จักวิถีชีวิตรูปแบบใหม่ ในระยะแรกนี้ชาวยุโรปมุ่งความสนใจไปแค่เพียงเขตเมดิเตอร์เรเนียน เท่านั้น ทำให้เขตดูราเรื่องภาษาเป็นศูนย์กลางการค้าของยุโรป และทำให้มีเมืองขนาดใหญ่ๆ เช่น ท่าเรือแห่งแรกที่เดินทางไปตะวันออกในศศวรรษที่ 13 ได้กลับมาเล่าเรื่องต่างๆ เกี่ยวกับอาณาจักรต่างๆ เมืองใหญ่ และสิ่งแผลใหม่ของโลกตะวันออกอยู่เสมอ ต่อมาในศศวรรษที่ 14 จักรพรรดิอิสลามครอบครองเขตเอเชียตะวันตกได้ซึ่งทำให้พื้นที่นั้นถือสาสนานอิสลามเป็น主流เดินทางไปตะวันออกโดยทางบกได้อีก การติดต่อกับโลกตะวันออกจึงต้องทำโดยผ่านเส้นทางการค้าทางทะเลแทน อ่าวเบอร์เซีย และทะเลเดカメร์ชั่นส่วนใหญ่ก็เป็นการค้ากับพื้นที่ค้าอาหรับ โดยสินค้าที่สำคัญคือ เครื่องเทศ ยา และสิ่ย้อม ต่อมาเมื่อพวกเตอร์ก (ซึ่งนับถือศาสนาอิสลาม) เข้ามีอิทธิพลแทนที่จักรพรรดิอิสลามเดิม การค้าระหว่างยุโรปกับตะวันออกในศศวรรษที่ 15 ที่ผู้คนมีอยู่เพราะพูดเตอร์กได้กำไรจากการค้าที่ผ่านคืนแทนในอิทธิพลของตนเป็นอย่างมาก หากแต่ว่าการขยายการติดต่อกับโลกตะวันออกโดยผ่านทะเลเมดิเตอร์เรเนียนก็ยังถูกจำกัดอยู่มาก

๓. สิ่งจุงใจให้มีการสำรวจคินแคน

**สิ่งจุงใจสำคัญให้มีการสำรวจคินแคนใหม่ในสมัยศตวรรษที่ 15 มี ๔ ประการ
ด้วยกันคือ**

(ก) ความต้องการที่จะแสวงหาเส้นทางการค้าใหม่สู่ตะวันออกเพื่อขัดการผูกขาดของพ่อค้าชาวเวนิสในการค้าเครื่องเทศ ในราวปี 1450 นั้นเวนิสเอาชนะคู่แข่งสำคัญ เช่นเยนัวให้อาย่างรบครบและมีการตอกลังกับบรรดาเมืองต่าง ๆ แบบตะวันออกไกล (ของพวกมุสลิม) ทำให้สามารถควบคุมสินค้าจากตะวันออกที่ผ่านทางทะเลเมดิเตอร์เรเนียนได้เกือบทั้งหมด เมืองในยุโรปตะวันตกที่ต้องการเครื่องเทศ, เครื่องหอม, ยา และเสื้อผ้าราคาแพง จะต้องซื้อผ่านเวนิส ซึ่งทำให้เวนิสได้กำไรมากมายจากการผูกขาดนี้ โดยที่ชาวยุโรปกลุ่มนี้นั้นได้แต่มองด้วยความริชยา และแม้แต่เมื่อพวกเตอร์กเข้าครอบครองจักรวรรดิอิสลามและใบเซนไทน์ได้แล้ว เวนิสก็ยังคงควบคุมการค้าในเขตหน้าไร้ท่ออยู่

(ข) ความคิดในเรื่องส่งความสาสนา การทัวร์นำจัหนของพากมุสลิมนั้น ถือให้ว่าเป็นการคุกคามต่อยุโรป ทำให้เกิดความคิดว่าถ้าเรือของยุโรปสามารถเดินทางไปยังตะวันออกได้โดยตรงแล้วจะทำให้สามารถอ้อมเข้าโจมตีขนาดดินแดนของมุสลิมทางด้านหลัง (จากทิศตะวันออก) ได้ ประกอบกับมีความเชื่อตามว่ามีอาณาจักรคริสต์ใหญ่อยู่ในโลกดตะวันออกด้วย จึงทำให้คิดว่าจะสามารถตัดต่อสันพันธ์กันได้ที่จะร่วมโน้มตีพวกมุสลิม ปรากฏว่าชาวเสบัญและปอร์ตุเกสซึ่งเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการสำรวจคินแคนใหม่นั้นล้วนแต่เป็นผู้ที่เคยทำสัมภาระกับพวกมุสลิมมาอย่างยาวนาน และมีความยึดมั่นในศาสนาคริสต์อย่างแน่นแฟ้น

(ค) ความปรารถนาในทรัพย์สมบัติจากโลกตะวันออก นับแต่ปลายยุคกลางในยุโรปเป็นต้นมา ให้มีเรื่องเล่าสืบต่อ กันมาอยู่เสมอถึงคินแคนอันทั่งไกลที่มีความมั่งคั่งสูง

เรื่องนี้ก็เป็นจริงเป็นจังมากขึ้นเมื่อมาร์โคโปโล พ่อค้าชาวเวนิสไปใช้ชีวิตอยู่ที่ประเทศจีนระหว่างปี 1271-1295 เดินทางกลับมาและถูกจับอยู่ที่เมืองเยนัว ในระหว่างนั้นเขาได้เล่าเรื่องราวของประเทศจีนให้เพื่อนในคุกฟังและต่อมาก็ถูกนำไปเขียนเผยแพร่เป็นหนังสือที่ขายดีมาก จนมีผู้ตั่งลอกเลียนอย่างพิศดาร (โดยไม่ได้ไปมาจริง) เรื่องเหล่านี้ทำให้คนทั่วไปในยุโรปผึ้งใจว่าจะต้องมีคินเดนท์ห้างไกลอันมั่งคั่งรอคอยให้พากษาไปกอบโกยผลประโยชน์อยู่

(ง) ความอยากรู้สูญเสียกับเรื่องโลกกลม นอกจาลสิ่งฐานเจ้า 3 ประการที่กล่าวมาแล้ว ก็มีรายว่ามีบัญชีนี้ ๑ ที่เอื้ออำนวยต่อการสำรวจคินเดนใหม่ ๆ อีกด้วย กล่าวคือในศตวรรษที่ 15 ความก้าวหน้าในการใช้เรือที่มีแผนที่ และการกำหนดที่ศูนย์กลางโดยใช้เครื่องมือวัดตำแหน่งดวงดาวจนสามารถคาดคะเนตำแหน่งของเรือในแผนที่ได้อย่างใกล้เคียง ทำให้การเดินทางไกลทางทะเลมีความเสี่ยงน้อยลง ซึ่งความก้าวหน้าขึ้นเป็นผลงานของเจ้าชายเย็นรีแห่งปอร์ตุเกสซึ่งมีฉายาว่าเจ้าชายนักเดินเรือ (Prince Henry the Navigator) ที่ได้ปรับปรุงจัดทำแผนที่และตารางคำแนะนำดวงดาวขึ้น นอกจากการต่อเรือก็มีความก้าวหน้ามาก มีการต่อเรือที่หันสมัยแล่นได้ดีในสภาพของลมแบบค้าง ๆ การที่นักเดินเรือมีความรู้เกี่ยวกับการเดินเรือดีขึ้นและมีเรือที่หันสมัยขึ้น เช่นน้ำที่ให้นักเดินเรือจำแนกมากอย่างจะพิสูจน์เกี่ยวกับความเชื่อว่าโลกกลมหรือไม่ ซึ่งเป็นปัญหาที่รอการพิสูจน์มาเป็นเวลานานนับพันปีตั้งแต่ราว 600 ปีก่อนค.ศ. ซึ่ง Pythagoras อธิบายว่าโลกมีลักษณะกลม

4. การสำรวจและค้นพบคินเดนที่สำคัญ

นับแต่ราชศตวรรษที่ 13 นักสำรวจเอกสารนักสำรวจเรือเดินเรือสำรวจคินเดนอยู่บ้างแล้ว แต่การดำเนินการสำรวจโดยมีรัฐสนับสนุนอย่างเป็นทางการเริ่มเป็นครั้งแรกที่

ปอร์ตุเกสโดยเจ้าชายเย็นรีนักเดินเรือ(ก.ศ. 1394-1460) ปอร์ตุเกสส่งชาวเรือสำรวจทางเส้นทางไปยังแอเชียอย่างสม่ำเสมอโดยผ่านทางด้านมหาสมุทรแอตแลนติก ทำให้มีการตั้งอาณานิคมขึ้นหลายแห่งตามชายฝั่งและเกาะแคนอฟริกา และสามารถเดินเรืออ้อมใต้ทวีปอัฟริกาซึ่งจะเปิดทางสู่แอเชียทางด้านมหาสมุทรอินเดียได้เป็นผลสำเร็จในปี 1487 โดยบาร์โลโลมิว ไดแอส(Bartholomeu Dias) และต่อมาในปี 1498 คณะสำรวจนำโดย瓦斯โก คากามา(Vasco da Gama) ก็เดินทางโดยเรือไปยังอินเดียได้สำเร็จ นับเป็นการเดินทางไปยังอินเดียได้โดยไม่ต้องขึ้นบกเลยเป็นครั้งแรก การสำรวจครั้งนี้ปรากฏว่าได้ผลกำไรจากการห้าเครื่องเหตุสูงมากกว่า

การสำรวจที่สำคัญอีกภาระหนึ่งนั่นก็คือ การค้นพบทวีปอเมริกาโดยคริสโตเฟอร์ โคลัมบัส(Christopher Columbus) ซึ่งในตอนแรกขอทุนอุดหนุนการสำรวจจากปอร์ตุเกส แต่ไม่ได้ เพราะปอร์ตุเกสสนใจแต่เส้นทางเดินเรือผ่านอัฟริกา โคลัมบัสจึงไปขอความช่วยเหลือจากスペนในการเดินทางผ่านไปทางตะวันตกเรื่อยๆ ซึ่งเขากล่าวว่าจะพบทวีปแอเชียในที่สุด หัวยงเงินอุดหนุนจากเสปันญอล์โคลัมบัสได้เดินเรือไปพบทวีปอเมริกาที่บริเวณ San Salvador ในปีจุบัน แต่ในการเดินทางกลับบ้านอากาศไม่ดีทำให้เขาพลัดเข้ามาอยู่ในแคนปอร์ตุเกสและกษัตริย์ปอร์ตุเกสเมื่อทราบเรื่องการค้นพบนั้นก็ต้องการประกาศให้คินແಡนที่ค้นพบใหม่เป็นของปอร์ตุเกส โดยที่ขณะเดียวกันเสปันญูลงบัญชีเป็นผู้ออกคำใช้จ่ายในการเดินทางก็ไม่ยินยอม ทำให้สันตะปาปา Alexander VI ที่รวมต้องเข้ามาเป็นบทบาทกำหนดเส้นแบ่งเขตรอบโลกที่เรียกว่า Papal Line of Demarcation ขึ้นซึ่งยกมิเคนที่ยังไม่มีครุภัจจทางชีกตะวันออกของโลกทั้งหมดให้ปอร์ตุเกสและชีกตะวันตกให้เสปันญูลงบัญชีเป็นผู้ออกคำใช้จ่ายในการเดินทางก็ไม่ยินยอม หลังจากการเจรจาต่อรองกันในที่สุดก็มีการทดลองกันให้ด้วยสนธิสัญญาที่ชื่อว่า Treaty of Tordesillas (1494) ซึ่งกำหนดเส้นแบ่งเขตที่เส้นลองศูนย์ 46 องศาตะวันตกโดยทางตะวันออกของเส้นนี้

ถือว่าเป็นของปอร์ตุเกส ส่วนทางตะวันออกของเส้นเป็นของสเปน(การที่ใช้เส้นก้าบทนูก็เพื่อให้ปอร์ตุเกสได้สิทธิในครึ่งชีกตะวันออกของทวีปเอมริกาด้วย)

นอกจากการค้นพบเหล่านี้แล้ว การเดินทางสำรวจที่สำคัญที่สุดคือการที่ Ferdinand Magellan นักเดินเรือชาวปอร์ตุเกสแต่ทำการสำรวจให้สเปน เดินเรือจากทวีปเอมริกาข้ามมหาสมุทรแปซิฟิก(เพื่อเลี้ยงเข้าชีกตะวันออกของปอร์ตุเกส)เข้าสู่โอเชียที่หมู่เกาะฟิลิปปินส์และมอลูกัส(Moluccus)แล้วเดินทางกลับสู่ยุโรปได้ นับเป็นการเดินทางรอบโลกเป็นครั้งแรกซึ่งเป็นข้อพิสูจน์ถ้วนว่าโลกกลม

5. การดำเนินการสำรวจทวีปประโยชน์จากคินแคนโพ้นทะเล

หลังจากการสำรวจและอ้างสิทธิในคินแคนที่เป็นส่วนต่าง ๆ ของโลกแล้ว ชาติบุรุษที่อ้างสิทธิเหล่านี้จะรับคำแนะนำในการสำรวจทวีปประโยชน์จากคินแคนที่ค้นพบโดยเรือที่สุดทั้งนี้เนื่องจากต้นทุนในการสำรวจนั้นสูงมาก และความปรารถนาจะมั่งคั่งร่ำรวยของนักสำรวจเองด้วย

5.1 ปอร์ตุเกส

ปอร์ตุเกสนั้นรู้ดีถึงผลประโยชน์ที่จะได้จากการค้าเครื่องเทศสู่ยุโรปโดยผ่านทางแหลมกูดโซบ(อ้อมทวีปอฟริกา)กันนั้นจึงดำเนินการกัน

(ก)พยายามครองความเป็นเจ้ามหาสมุทรอินเดียเพื่อป้องกันไม่ให้สินค้าจากตะวันออกไปถึงคู่แข่งคือเวนิสได้(ประสบผลลัพธ์จากชนะส่งครมทางทะเลในปี 1509)

(ข)วางแผนการจัดตั้งฐานที่มั่นบนกstorybookที่รับทำกรค้าตลอดแนวเขตที่กำเนิดการ เช่นกัว(Goa) เป็นศูนย์กลางอำนาจของปอร์ตุเกสทางตะวันออก, มาลักกา(Malacca) เป็นจุดควบคุมการค้าเครื่องเทศ, มัลกัตและอร์มูซ(Muscat and Ormuz) เพื่อคุ้มครองเบอร์เซีย เป็นต้น

ในเขตตะวันออกอันໄพศานท์ปอร์ตุเกสเข้ามือหิพลนี้ปรากฏว่าปอร์ตุเกสไม่ได้คิดที่จะนำคนของตนไปตั้งถิ่นฐานอย่างถาวรและพัฒนาเป็นแหล่งการผลิตแต่อย่างใด จุดมุ่งหมายมีเพียงจะแสวงกำไรจากการค้าเท่านั้น (คือชื่อถูก, ขายแพง) ซึ่งในระยะยาวความคิดเช่นนี้ก็ได้ว่าเป็นความผิดพลาดมาก เนื่องจากทำให้ชาติที่เข้มแข็งกว่าสามารถลักคืนปอร์ตุเกสออกจากศูนย์กลางการค้าที่ตั้งอยู่ได้โดยง่าย และคนที่เมืองในเขตเหล่านี้ก็พร้อมจะขยายผลผลิตของตนให้กับผู้ซื้อโดยไม่เลือกสัญชาติอยู่แล้ว

ความผิดพลาดสำคัญอีกประการหนึ่งของปอร์ตุเกสคือการประกาศให้การค้ากับตะวันออกทั้งหมดเป็นการผูกขาดของแซตติริย์โดยอ้างว่า เพราะแซตติริย์เป็นผู้ออกทุนในการสำรวจดินแดนเหล่านี้ ข้อผิดพลาดในเรื่องน้อยที่ว่าแซตติริย์ปอร์ตุเกสไม่สามารถเป็นผู้ประกอบการที่มีประสิทธิภาพได้ ต้นทุนในการบริหารสูงเกินไป มีการขาดทุนมากมาย กับดันและลูกเรือลักษณะน้ำสินค้ามายากันเองโดยส่วนตัวเป็นอันมาก มีการซื้อโภคภัณฑ์อย่างรังสรรค และที่สำคัญที่สุดก็คือแซตติริย์ปอร์ตุเกสเนื่องจากขาดทุนอย่างรุนแรง กลับปล่อยให้ฟอร์มาธาร์ (ฮอลันดา) และอิตาเลียนดำเนินการ ผลกำไรส่วนใหญ่จึงตกอยู่กับกลุ่มฟอร์มาธาร์นี้ เมื่อไม่สามารถดำเนินการให้ได้กำไร ในที่สุดแซตติริย์ปอร์ตุเกสก็ต้องประมูลขายสิทธิในการผูกขาดนี้ไป ต่อมาในช่วงปี 1580-1640 ซึ่งบอร์ตุเกสต้องตกเป็นส่วนหนึ่งของโปรตุเกส ทำให้อ่อนแอลง พวකัทช์ก็เข้าทำการค้าเครื่องเทศแทนที่ปอร์ตุเกสทันที ในขณะที่โปรตุเกสก็อยู่ในภาวะไร้ความสามารถของปอร์ตุเกสเต็มที่ เป็นเหตุให้อำนนจทางเศรษฐกิจของปอร์ตุเกสตกต่ำลงตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

อีกส่วนหนึ่งของอาณาจักรปอร์ตุเกสในโพ้นทะเลนี้ก็คือแผนที่ป้อมปราการอันได้แก่บราก้า ซึ่งที่นี่นั้นไม่มีการทำการค้าเป็นหลัก ผู้สำรวจนั้นมุ่งแสวงหาองค์และเงินซึ่งร้าลือกันว่ามีอยู่จำนวนมาก ต่อเมื่อไม่อาจกันพบได้จึงได้เริ่มการตั้งถิ่นฐานและทำการผลิตทางการ

เกษตรชน ในปี 1532 บร้าซิลเริ่มมีชุมชนชาวปอร์ตุเกสเล็ก ๆ ทั้งถิ่นฐานอยู่ ที่คินซึ่งก็อว่า เป็นของนายศรีษะก็ตัดแบ่งเป็นส่วน ๆ เรียกว่า Captaincy แต่ละส่วนยาว 150 ไมล์ไปตามชายฝั่งและลึกเข้าไปในทวีปโดยไม่มีเขตกำหนด ที่คินเหล่านี้มีคนผิวขาวเข้าทั้งหลักแหล่ง มากขึ้นเรื่อย ๆ โดยมีแรงงานคนผิวคำและพวกร่อนอินเดียนหนี้เมืองทำการปลูกอ้อย, ทำไม้ Brazilwood และทำเนื้องทองคำ การตั้งถิ่นฐานเหล่านี้ในระยะยาวคาดให้ว่าจะให้ผลตอบแทนดีกว่าการทำการค้าเพียงอย่างเดียว

5.2 เสปน

คินแคนที่เสปนครอบครองในทวีปเเมริกากี เมื่อนำราชบัลของปอร์ตุเกสทรงท่าว่า ไม่มีการพัฒนาการค้าโดยตรงต่ออยู่ropขึ้น งานแรกของเสปนในคินแคนนี้ก็คือการสำรวจคิน-แคนอันกว้างใหญ่ไฟฟ้าล้านนี้และอาชานะคนพื้นเมืองอินเดียน การปฏิบัติการเหล่านี้ทำโดยกลุ่มนักเพชรูโซคที่เรียกว่า conquistadores ซึ่งมีสิ่งจูงใจทั้งจากการได้พบทองคำ, ได้เกียรติ, ได้กระทำเพื่อพระเจ้า(ในการเผยแพร่ศาสนา) และบางคนก็เชื่อว่าจะพบน้ำพุที่ทำให้กลับเป็น英雄ล้ำได้ ผู้บุกเบิกเหล่านี้ใช้เวลาเพียงครึ่งศตวรรษก็แผ่ขยายเข้าไปทั่วเเมริกา กลางทั้งหมด และเข้าสู่ญี่ปุ่นทางสำคัญของเเมริกาได้ปัจจุบัน การบุกเบิกนี้ให้ผลตอบแทนสูงมากแก่หลายกลุ่ม กลุ่มที่ประสบผลสำเร็จยิ่งใหญ่กลุ่มแรกนั้นนำโดยเซอันโคล คอเตส(Hernando Cortes) ในเม็กซิโกซึ่งเข้าโจมตีพวก Aztec ที่มีอารยธรรมสูงและมีทองคำ, เงินจำนวนมหาศาลสะสมอยู่ โดยคนพื้นเมืองไม่มีทางสู้ได้ เพราะยังไม่รู้จักใช้เหล็กจึงไม่มีอาวุธที่มีประสิทธิภาพพอจะสู้ได้เลย กลุ่มนักเพชรูโซคเสปนได้ภาคต้อนทรัพย์สมบัติเหล่านี้ จำนวนมาก กลุ่มที่ 2 ที่ประสบความสำเร็จสูงนั้นนำโดย Francisco Pizarro ซึ่งเข้าโจมตีและปัลสันทรัพย์สมบัติค่ามหาศาลจากพวกอินคาในเปรูในลักษณะเดียวกันกับที่คอเตสทำกับพวกแอสเตรค นอกจากนี้แล้วก็มีการบลัสส์คอมาร์ทรัพย์สมบัติจากชนเผ่าเมืองในที่อื่น ๆ อีกเช่น

ที่กัวเตมาลา, พากเพามายัน เป็นต้น และเมื่อทรัพย์สมบัติไม่มีเหลือให้บ้านสะมาร์ແດວ เสปนูก็หันไปทำเหมืองโดยมีการค้นพบแหล่งแร่จำนวนมากที่เปรูและเม็กซิโก

แม้ว่าการเข้ายึดครอง, การลักทรัพย์สมบัติ และการทำเหมืองจะเป็นกิจกรรมเศรษฐกิจหลักของเสปนุในเมริกาในช่วงศตวรรษที่ 16 เสปนูก็ยังมีความสนใจในการทำการเกษตรอยู่บ้างด้วย ชนชั้นสูงชาวเสปนุได้รับสิทธิในที่ดินดีที่สุดและมีจำนวนไม่น้อยที่เดินทางมาเพื่อสำรวจหาความมั่งคั่งในทวีปเมริกา คนเหล่านี้ได้นำสัตว์เลี้ยงหลายชนิดเข้ามาสู่ทวีปนี้ ที่สำคัญได้แก่ ม้า, วัว, แกะ, แพะ, ไก่และหมู นอกจากนั้นก็มีการนำอ้อย, ข้าวสาลี, ข้าวบาร์เลย์, ข้าวเจ้า, ข้าวไรย์, กาแฟ, ผ้า, ผัก และผลไม้หลายชนิดเข้ามาสู่เมริกาด้วย และในอีกด้านหนึ่งคนเหล่านี้ก็ได้นำผลผลิตหลายชนิดจากเมริกาเข้าสู่ยุโรปได้แก่ ยาสูบ, ช็อกโกแลต, มันผึ้ง, ข้าวโพด, ควินนิน, มะเขือเทศ, ถั่ว และไก่ Wong นอกจากนี้การที่ดิน มีความอุดมสมบูรณ์ทำให้ผลิตนาคาว, ข้าว และกาแฟให้แก่ยุโรปได้มากขึ้น ผลจากการเข้าไปตั้งถิ่นฐานทำการเกษตรในทวีปเมริกาอีกอย่างหนึ่งก็คือการนำแรงงานทาสผิวดำจากอฟริกาเข้าไปทำงาน อย่างไรก็ตามผลตอบแทนจากการทำการเกษตรนี้ไม่ได้มีมากนัก เพราะมีผู้เข้าไปตั้งถิ่นฐานอยู่เป็นจำนวนมากน้อย กล่าวคือในปี 1700 นั้นประชากรเสปนุในทวีปเมริกามีอยู่เพียง 150,000 คน

5.3 อังกฤษ, ฝรั่งเศส และชอลันดา

ในขณะที่เสปนุและปอร์ตุเกสเข้ามีบทบาทสำคัญในทวีปเมริกาจากเม็กซิโกลงไป และปอร์ตุเกสเข้าสำรวจประโยชน์อย่างมากจากการค้ากับตะวันออกนั้น ชาติใหญ่ในยุโรปอื่น ๆ ที่สำคัญคือ อังกฤษ, ฝรั่งเศสและ ชอลันดาซึ่งในภายหลังเป็นชาติที่แพร่เรือพลสูททวีปอื่นของโลกมากที่สุดนั้น ก็กำลังเริ่มสำรวจขยายดินแดนออกไป การเริ่มต้นที่ช้านี้ทำให้ค่อนข้างเสีย

เบรียญ เพาะเมื่อเริ่มออกสำรวจหาดินแดนใหม่ ๆ นั้นเส้นทางไปตะวันออกโดยอ้อมให้ทวีป อัฟริกาได้ถูกครอบครองอยู่แล้วโดยปอร์ตุเกส และเขตที่จะทำการสำรวจทางไปตะวันออก โดยผ่านมหาสมุทรแอตแลนติกตอนใต้นั้นก็ถูกผู้คนโดยส่วนใหญ่ และสันธิสัญญา Tordesillas ก็แบ่งโลกส่วนที่ยังไม่ได้สำรวจออกเป็น 2 ส่วนระหว่างสเปนกับปอร์ตุเกสสำคัญ แม้ว่าโอกาสที่จะคุ้มพนและครอบครองอาณานิคมจะถูกคุ่นข้างจำกัด เช่นนี้ แต่ชาติที่เริ่มเข้าสู่การก่อพายามมุ่งหาเส้นทางใหม่สู่ตะวันออก ในตอนแรกมีการหาเส้นทางโดยผ่านทางตะวันออกเฉียงเหนืออ้อมแหลมแสกนดิเนเวียและรัสเซีย กับอีกทางหนึ่งเป็นทางตะวันตกเฉียงเหนือ ผ่านอเมริกาตอนเหนือ ปรากฏว่าความพยายามในเส้นทางสายแรกประสบผลน้อยมาก แต่ความพยายามในเส้นทางหลังสามารถทำให้ได้เข้าครอบครองเขตเหนือของทวีปอเมริกาซึ่งในระยะต่อมาหลายเป็นเชิงที่มีคุ้งคั่งที่สุดในโลก นอกจากนั้นเมื่อไม่สามารถหาเส้นทางใหม่ไปตะวันออกได้ อังกฤษ, ฝรั่งเศส และยอรมันจึงเข้าใช้เส้นทางของปอร์ตุเกสที่อ้อมอัฟริกา และแบ่งชิงความเป็นใหญ่กันในการเข้าครอบครองอาณานิคม

ในกรณีของฝรั่งเศสนั้น การออกสำรวจเป็นกระบวนการที่ทำอย่างค่อยเนื่อง เริ่มโดย จาค็อก 卡蒂耶 (Jacques Cartier) ในรากปี 1534 ซึ่งหวังจะเดินทางไปเจน แต่ไม่สำเร็จ เพราะดินแดนที่คิดว่าเป็นจีนนั้นคืออเมริกาเหนือ 卡蒂เยและนักสำรวจต่อมาได้มีการสำรวจและอ้างสิทธิในดินแดนที่เป็นความคาดปัจจุบัน และต่อมาก็มีการสำรวจล่องลงมาตามแม่น้ำมิสซิสซิปปีจนถึงปากอ่าวเม็กซิโก และอ้างสิทธิในดินแดนแถบนั้นทั้งหมดซึ่งอยู่ใจกลางของประเทศไทยปัจจุบัน

ส่วนอังกฤษนั้นในการสำรวจหาเส้นทางไปสู่จีนก็เข้ากันกับฝรั่งเศสคือค้นพบชายฝั่งทะเลแถบอเมริกาเหนือ และอ้างสิทธิตั้งอาณานิคมในบริเวณแถบชายฝั่งแอตแลนติกเกือบ

ห้องทดลองของศูนย์ในปัจจุบัน ส่วนของล้านคนนี้ เช่นกันมีการสำรวจและตั้งอาณา尼คชั้นที่ ทวีปอเมริกาบริเวณที่เป็นนิวยอร์กในปัจจุบัน

การสำรวจของฟรังเศส อังกฤษ และชื่อล้านคน กล่าวได้ว่าสัมภเวชโดยสิ้นเชิงในแง่การหาเส้นทางไปแสวงหาความมั่งคั่งในโลกตะวันออก และในระยะแรกก็ ยังไม่เห็นว่าคืนแค่นี้คืนพบันน์ควรค่าจะตั้งถิ่นฐานแต่อย่างใด ฟรังเศสนั้นการตั้งถิ่นฐาน เป็นไปได้ยากเพราจะอากาศที่หนาวเย็นของแดนอเมริกาเหนือและผลผลิตที่ได้ก็มีเพียงปลา และเฟอร์ เท่านั้น การตั้งอาณา尼คของอังกฤษในอเมริการะยะแรก ๆ ก็ได้ผลตอบแทนน้อยมากและประสบปัญหามากมาย และแม้แต่อานา尼คของชื่อล้านคนที่นิวยอร์ก(ขณะนั้นเรียกว่านิวอัมสเตอร์ดัม) ก็ให้ผลประโยชน์ตอบแทนน้อยมาก เมื่อเทียบกับชาติที่ได้ผลประโยชน์จากการติดต่อการค้ากับชาติตะวันออก เช่นปอร์ตุเกส

อย่างไรก็ตาม ฟรังเศส อังกฤษ และชื่อล้านคนก็ไม่ยอมแพ้ 3 ชาติเหล่านี้ มองเห็นความมั่งคั่งในอาณา尼คของสเปนและปอร์ตุเกส และหาทางที่จะเข้ามีส่วนในความมั่งคั่งเหล่านี้บ้าง ซึ่งปรากฏว่าห้าง 3 ชาติต่างได้ข้อสรุปตรงกันในเรื่องนี้คือ

(1) ควรเข้ามาทำการค้าในเขตละตินอเมริกา(ของสเปนและปอร์ตุเกส) ซึ่งได้ผลตอบแทนสูง

(2) ควรเข้าไปในบริเวณเรือสเปนในการเดินทางเที่ยวกลับจากทวีปอเมริกา เพราะมีการขนทรัพย์สมบัติมีค่ากลับมาเป็นอันมาก

(3) จะใช้เส้นทางของปอร์ตุเกสในการเดินทางไปตะวันออก และเข้าซื้อเครื่องเทศจากคืนแค่นี้โดยตรงเองโดยไม่ซื้อผ่านปอร์ตุเกสอีก

(4) จะเข้าครอบครองที่ดินที่อุ่นสมบูรณ์ในอเมริกากลางและอเมริกาใต้ส่วนที่ไม่ค่อยมีการป้องกันมากนักจากปอร์ตุเกสและสเปน และนำเข้าสู่การผลิตโดยเร็ว โดยเฉพาะ

การผลิตน้ำตาลที่ญี่ปุ่นมีความต้องการมาก

การดำเนินการในแนวทางที่ 1 ได้มีความพยายามจะทำโดย John Hawkins ชาวอังกฤษที่จะเปิดการค้าทางสกัดอาบานิคอมของสเปนแบบเลкарับเบี้ยนชั้นเพื่อแลกกันทองคำ เงิน และสินค้าต่างๆ แต่ปรากฏว่าถูกสเปนโจมตีทำลายกองเรือทั้งหมด เมื่อการค้าโดยสันดิษฐ์ไม่อาจทำได้ จึงจำเป็นต้องดำเนินการในแนวทางที่ 2 คือการปล้นเรือสเปนในการเดินทางกลับญี่ปุ่นซึ่งทรัพย์สมบัติกลับมาเป็นอันมาก การปล้นสะแมกแบบโจรสลัดนี้เรียกว่า privateering การดำเนินการเช่นนี้ทำให้ได้ทรัพย์สินจากเรือของสเปนมากมาย แต่ก็ทำให้สเปนจัดกองเรือหุ้มกันที่เรียกว่า Armada และมีการต่อสู้กันทางทะเลเป็นประจำ ผลก็คือได้นำไปสู่ความพยายามในแนวทางที่ 3 คือไปบุนกีคือเข้าไปติดต่อข้อเครื่องเทศจากแหล่งผลิตในตะวันออกโดยตรง (ชื่อบอร์กุเกสครอบครองอยู่) เพื่อให้ได้กำไรจากการค้าเครื่องเทศอย่างเต็มที่ ชาติที่ดำเนินการในแนวทางที่ 3 นัก่อนก็คือชื่อลัคนาปั่งเดินให้ส่วนแบ่งจากการค้าเครื่องเทศนี้มากอยู่แล้วด้วยการรับข้อต่อจากปอร์กุเกสที่เมืองท่าลิสbon ไปจัดจำหน่ายในยุโรปโดยผ่านเมืองแอนท์เวอร์ป (Antwerp) อย่างไรก็ตามเมื่อชื่อลัคนาพยายามกู้เอกราชจนเขกเห็นอันจากการครอบครองของสเปนได้สำเร็จในปี 1579 ทำให้สเปน (ชื่อชั้นนั้นเข้าครอบครองปอร์กุเกสอยู่ระยะหนึ่งตั้งแต่ปี 1580) ห้ามไม่ให้เข้าไปติดต่อข้อเครื่องเทศที่ลิสbon ทำให้ชื่อลัคนาสูญเสียธุรกิจที่ทำกำไรให้อย่างสูงไป ด้วยเหตุนี้ชื่อลัคนาจึงมีสิ่งจูงใจมากที่จะเดินทางไปข้อเครื่องเทศจากคิมแคนที่เคยอยู่ได้อิทธิพลของปอร์กุเกสโดยตรง ชื่อก็ไม่เป็นการยากเพราะนักเดินเรือชื่อลัคนาจำนวนมากเดินทางไปกับเรือของปอร์กุเกสอยู่แล้ว หลังจากความสำเร็จในการไปข้อเครื่องเทศจากชวานในปี 1595 ชื่อลัคนาก็มีกองเรือเดินทางไปยังตะวันออกอย่างสม่ำเสมอโดยเลือกเอาเส้นทางอ้อมให้หวัดอัฟริกา (ที่แหลมญี่ปุ่น) การ

ทำการค้ากับตะวันออกอันย่ำแย่ได้ตั้งเป็นบริษัทการค้าขนาดใหญ่เรียกว่า Dutch East India Company ขึ้นในปี 1602 ทำการสำรวจ, ยึดครอง, จัดตั้งอาณานิคม ตลอดจนจัดอิทธิพลของปอร์ตุเกสในบางเขตออกไป และติดต่อการค้าอย่างประสบความสำเร็จสูงมากจนทำให้ชาติเล็ก ๆ อย่างสยามถูกยกย่องเป็นชาติที่มีความมั่งคั่งอันประดิษฐ์สูงสุดในยุโรป ตะวันตกในช่วงศตวรรษที่ 17

อย่างไรก็ตามสยามถูกขับออกจากอังกฤษและฝรั่งเศสทั้งสอง โดยฝรั่งเศสนั้นได้ตั้งบริษัทในเดียวกับตะวันออกของตนขึ้น 2 ปีก่อนหน้าสยาม แต่มีการส่งผู้ค้าเข้าไปติดต่อทำการค้าเครื่องเทศกับตะวันออกทั้งสอง ในตอนแรกสยามถูกไม่ได้ขัดแย้งกับฝรั่งเศสกัน เพราะสามารถร่วมมือกับจักริพัลของปอร์ตุเกสออกไปได้ แต่เมื่ออังกฤษเข้ามาเป็นอีกชาติหนึ่งที่จะทำการค้าเครื่องเทศในแบบที่ไม่ใช่เครื่องเทศเดียว จึงต้องหันมาเจรจาและฝรั่งเศสก็หันมาเจรจาในปี 17 นั้นการค้าผ้าฝ้าย, ผ้าและผลิตภัณฑ์จากอินเดียและเบอร์เซียอื่น ๆ ให้ผลกำไรดีกว่าการค้าเครื่องเทศมาก แต่เมื่อว่าการเข้าแย่งธุรกิจการค้าเครื่องเทศกับสยามถูกจัดความสำคัญลง เช่นนี้ อังกฤษและฝรั่งเศสก็เข้าทำสัมปทานกับสยามอยู่มืด นับแต่กลางศตวรรษที่ 17 ไปจนถึงศตวรรษที่ 18 สยามถูกจัดให้เป็นชาติเล็กไม่อาจต้านทานได้จึงหันไปต่อรองกับจักริพัลของตนเองลง เหลือการครอบครองไว้เฉพาะอาณานิคมที่สำคัญเพียงบางแห่งเท่านั้น

เมื่อจักริพัลถูกออกไประบบที่ต้องการแยกตัวออกจากอังกฤษและฝรั่งเศส กับฝรั่งเศสก็เริ่มขัดแย้งกันเอง โดยเฉพาะหลังจากปี 1707 ในการพยายามเข้ายึดครองอินเดีย ซึ่งปรากฏว่าอังกฤษเป็นฝ่ายชนะให้ฝรั่งเศสมีฐานะเป็นเพียงผู้ค้าและมีสถานีการค้าอยู่ไม่กี่แห่งในอินเดีย แทนที่จะเป็นผู้ปกครองอาณานิคมเหมือนแต่ก่อน

ส่วนในอีกห้านหนึ่งของโลกร้างແ penet ที่ป่อ เมริกานั้น ฟรั่งเศส, อังกฤษ และ
ยออลันดาต่างก็พยายามแสวงหาประโภช์จากการขยายอาณิค์ เช่นกัน ประเทศทั้ง ๓ ได้
เข้ายึดครองเซาท์แแกะการิบเบียนไว้หังหมู่เพื่อหวังจะผลิตสินค้าที่ยังขาดแคลนในประเทศ
ของตน และคาดว่าจะทำการค้ากับอาณิค์สเปนและรากวนสเปนได้ด้วย ในเขตเหล่านี้
ให้มีการพยายามปลูกยาสูบ แต่จากการที่เกิดภาวะล้นตลาดและราคาก็ต่ำอยู่ ๆ ทำให้
เปลี่ยนไปปลูกพืชหลาย ๆ ชนิดแทน โดยเฉพาะข้าวเจ้า, กาแฟ, คราม, ผ้าย, โกโก้
และอ้อย(หน้าตาล) ซึ่งอ้อยนั้นมีความสำคัญที่สุด เพราะสามารถสนองความต้องการของยุโรป
ได้ดีแทนน้ำผึ้งที่เคยใช้กันมา และเป็นส่วนสำคัญในการทำเหลารัมซึ่งเป็นสินค้าที่ทำกำไรให้
สูงด้วย

นอกจากแผนหมู่เกาะการิบเบียนแล้ว ฟรั่งเศส, อังกฤษ และยออลันดาที่พยายาม
ตั้งอาณิค์ขึ้นในทวีปอเมริกาเหนือด้วยแต่ก้าวหน้าไปช้ามาก จำนวนคนที่เข้าไปตั้งถิ่นฐาน
ยังมีจำนวนน้อย แม้แต่อาณิค์ของอังกฤษซึ่งมีผู้ตั้งถิ่นฐานมากที่สุดก็มีผู้อยู่อาศัยเพียงประมาณ
275,000 คนเท่านั้นในปี 1700 เพราะไม่อาจขยายอาณิค์ออกไปทางตะวันตกได้เนื่อง
จากศักดิ์เชษฐ์ที่ฟรั่งเศสวางสิทธิไว้ อย่างไรก็ตามหลังจากที่อังกฤษได้คืนแดนส่วนของฟรั่งเศส
หลังสังคրาม "๗ ปี" ในปี 1763 โอกาสจะขยายอาณิค์และการผลิตของอังกฤษในทวีป
อเมริกาเหนือก็มีสูงมาก และอาณิค์ส่วนนี้ก็ได้ทวีความสำคัญทางเศรษฐกิจขึ้นอย่างมาก